

Právní režim digitalizace a uchování digitálních děl ve veřejných archivech

Michal Koščík

Právní úprava

– Autorský zákon

- Implementace několika Evropských směrnic
- Směrnice o harmonizaci určitých aspektů autorského práva ... (InfoSoc) 2011/29/ES
- Obsahuje řadu výjimek pro veřejné archivy a knihovny

– Knihovní zákon

- Definice knihovního fondu a knihovního dokumentu
- Neřeší přímo naplňování fondu

– Zákon o neperiodických publikacích

- Povinný výtisk (málo relevantní pro šedou literaturu)

– Zákon o archivnictví a spisové službě

- Definice archiválie

Klíčové otázky

- Jak lze pořídit digitální kopii dokumentu
 - Bez licence
 - S licencí
- Jak lze s digitalizovanou verzí dále naložit
 - Zpřístupnit veřejnosti
 - Zpřístupnit dalším repozitářům
- Autorská práva k digitalizované verzi
 - Může být digitalizace považována za samostatné autorské dílo?
- Otázky kolektivní správy

Jak pořídit kopii dokumentu

S licenci a bez licence

Pořízení digitální kopie

- Výjimka obsažena v AZ- §37
 - Do práva autorského nezasahuje knihovna, archiv, muzeum, galerie, škola, vysoká škola a jiné nevýdělečné školské a vzdělávací zařízení zhotoví-li rozmnoženinu díla, která neslouží k přímému nebo nepřímému hospodářskému nebo obchodnímu účelu, pro své archivní a konzervační potřeby, a to v počtech a formátech nezbytných pro trvalé uchování díla,
- Zákon nestanovuje, zda může být kopie tisková nebo digitální
- Zákon nespecifikuje, že dílo musí být předem součástí sbírky nebo majetkem (pro pořízení kopie)
- Není potřeba licence
- Analogicky právo výkonného umělce, výrobce zvukového záznamu, obrazového záznamu, vysílatele

Pozor

- Obecná ustanovení
 - 3 krokový test,
 - Dílo musí být zveřejněno §29 odst. 2 aut.Z
- Pozor, ne právo pořizovatele databáze
- Právo udělat si kopii pro konzervační účely ještě nic nevyovídá o právu dílo dál užít
 - Řešení licence – nebo další zákonná výjimka (třeba rozmnoženina pro zdravotně postižené)

Jak lze s digitální kopií dále naložit ?

§ 37 AutZ má tři výjimky

- Půjčování rozmnoženiny díla, které bylo poškozeno – ztraceno a již není v prodeji
 - rozmnoženina musí být tzv. oprávněná
- Zhotovení rozmnoženiny díla, jež je součástí **sbírek** a není předmětem prodejních nebo licenčních podmínek a jeho zpřístupnění prostřednictvím terminálů
 - Výhradně pro soukromé studium osob které si nesmějí dělat vlastní kopie

Výjimka pro osiřelá díla §37a

- Knihovna a archiv může osiřelé dílo digitalizovat a zpřístupnit (i on-line)
- Podmínkou je, že musí být součástí „sbírek“
 - Opět 3 krokový test
 - I dílo nezveřejněné
 - Může být použito in na databázi (netvůrčí)

Výkon kolektivní správy

- Osiřelá díla podléhají kolektivně správě stejně jako díla identifikovaných autorů
- Kolektivní správa k paměťovým institucím-
 - Srov. Lucie Straková – NUŠL 2017

..... **Nyní ta složitá část**

diskuse

Slabá místa právní úpravy

- Zaměřena na převod analogu do digitálu
- Explicitně neřeší digitál do digitálu
 - Jak lze legálně zařadit digitální kopii do sbírek?
 - Jak lze archivovat dokumenty, u nichž archiv-knihovna nemá kopii, ale pouze přístup?
- Lze digitalizovat digitální kopii na „nový digitál“?
 - Problematika osobnostních práv
- Autorství „výsledku digitalizace“
 - Je to nová forma umění?

Ultimátní otázka – jak legálně zařadit digitální kopii do sbírek knihovny-archivu

- Zákon uděluje výjimky pro „oprávněné rozmnoženiny“ a „díla jež jsou součástí sbírek“
 - Jak udělat – webovou stránku, nebo kus databáze součástí sbírek?
- Varianty:
 - Licence
 - Vytvoření zevnitř instituce (diplomová práce)
 - Prosté zkopírování pro archivační účely

Provokativní otázka

Může být knihovnou a
archivem jednatlivec?

DĚKUJI ZA POZORNOST!

Podpořeno GA ČR – Projekt GA17-22474S Přizpůsobení výjimek a omezení autorského práva, práv souvisejících a zvláštních práv pořizovatele databáze prostředí digitálních sítí

Grafická úprava snímků je determinována vizuálním stylem Masarykovy univerzity a nevyjadřuje osobní přesvědčení autora